Joseph Gasper,
Box 531,
Chisholm,Minn.
8-33

The Oldest and Most Popular Slovene Newspaper in United States of America

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN UR ADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH

(Official Organ of four Slovene Organizations)

Najstarejši in najbolj priljubljen slovenski list v Združenih Državah Ameriških.

ŠTEV. (No.) 106 — CHICAGO, ILL., SOBOTA, 3. JUNIJA — SATURDAY, JUNE 3, 1933 — LETNIK (VOL.) XLII

Pakt štirih evropskih velesil - Kitajska sprejela pogoje

ZAČASNA SKLENITEV PAKTA, KI IMA NAMEN, ODPRAVITI IZ EVROPE VOJNO NEVARNOST.—POLJSKA NAMERAVA PROTI NJEMU USTVARITI VSESLOVANSKI BLOK V ZVEZI Z RUSIJO.

Rim, Italija. — V četrtek je imel biti začasno podpisan pakt med štirimi evropskimi velesilami, Anglijo, Francijo, Nemčijo in Italijo, katerega namen je, da končnoveljavno odpravi vsako nevarnost vojne. Besedilo pakta je Mussolinijevo delo in javnost je o njem izvedela, ko ga je predložil v odobritev angleškemu min. predsedniku MacDonaldu, ko je bil ta pred par meseci na obisku v Rimu.

Ta prvotni pakt pa ni prišel daleč. MacDonald se je o njem sicer izrazil, da je sijajno delo, a pojavila se je proti njemu druga mogočna nasprotnica, namreč Francija. Preveč je namreč zarezal v njene interese, dočim bi Anglija ne bila nič prikrajšana, ako bi se bil izvedel, kakor je bil sestavljen. Mussolinijev pakt je namreč predvideval drastično izpremembo meja, določenih po mirovni pogodbi, in sicer v dobro Nemčije in Avstrije in na škodo malih držav, ki so zaveznice Francije, namreč Jugoslavije, Čehoslovaške, Rumunije in Poljske.

Vse te male države so dvignile viharne proteste proti nameravani reviziji meja in pridružila se jim je še Francija. Tako so bile druge tri velesile prisiljene, da so pristale k znatni izpremembi besedila, in ta izprememba je bila tako dalekosežna, da so končno dale svojo odobritev tudi države Male antante.

Kaj je pravzaprav v paktu, se ne ve; začasno se še drži kot diplomatska tajnost. Da pa ne vidi Nemčija v njem posebne pomembnosti, se spozna iz nemškega časopisja, ki ga označa za "kos papirja" brez vsake važnosti; podpisala ga pa bo kljub temu, in sicer le bolj zato, da ga bo spravila z dnevnega programa in da ne bo stal v napotje ekonomski konferenci, ki se prične čez dober teden.

Nekatere druge države pa kljub temu vidijo, da pakt ni tako nedolžen, kakor se o njem trdi, in da štiri velesile skušajo potom njega vladati celo Evropo. Nasprotna mu je zlasti Poljska in slišijo se grožnje, da namerava kot protiutež proti njemu ustvariti vseslovanski blok, ki bi poleg nje same obsegal tudi Rusijo in države Male antante.

—o—

IZ ENE NESREČE ZLETEL V DRUGO

Sierra Blanca, Tex. — L. F. Knapp iz Santa Rosa, Cal., je srečno ušel smrti, ko je aeroplan, v katerem se je vozil, treščil na zemljo. Ni pa mu ta sreča podaljšala življenja za več kakor par ur. Z mesta nesreče se je odpeljal z avtomobilom in imel s seboj motor poškodovanega aeroplana. Neki drugi avto pa je zadel v njegovega in pri sunku je Knapp padel iz avtomobila pod kolesa, ki so ga smrtno poškodovala.

PREMIRJE PODPISANO

V sredo se zaključile sovražnosti med Kitajsko in Japonsko.— Določitev nevtralnega ozemlja.

—o—

Šangaj, Kitajska. — Neoficijelna vojna med Japonsko in Kitajsko, ki se je pričela pred 20. meseci, ko so japonske čete vdrle v tedaj kitajsko provinco Mandžurijo, se je preteklo sredo končala. Med vladama obeh držav se je tega dne podpisalo premirje, s katerim se obvežete obe stranki, da boste prenehali z vsemi sovražnostmi.

Premirje kaže na popolno zmago Japoncev in Kitajska je podpisala vse pogoje, ki jih ji je ta stavila. V nekaterih kitajskih krogih so celo nekako veselo presenečeni, da niso bili ti pogoji še bolj trdi, kajti brez dvoma bi jih Kitajska tudi tedaj sprejela.

Vzrokov, da se je Kitajska na vsak način odločila za sprejem premirja, je več. Prvi je zlasti ta, ker je videla, da se ne more uspešno ustavljati premoči japonske armade, in bi torej Japonci brez dvoma zasedli dve važni kitajski mesti, namreč Peiping in Tientsin, s čimer bi kitajska vlada mnogo izgubila na svojih dohodkih. Drugi vzrok je bila nevarnost, da bi se zopet upostavila na prestol stara kitajska cesarska dinastija, ako bi Japonci zasedli celo severno Kitajsko; na ta način bi dežela ostala za stalno razcepljena na dva tabora. Tretji glavni vzrok pa je tvorila nevarnost komunističnih čet ob reki Jangtze.

Po pogojih premirja se morajo kitajske čete umakniti do določene linije, ki teče sredi med velikim zidom in mestom Peiping. Od te linije do velikega zidu ne bo nikakega vojaštva; japonske čete se bodo namreč umaknile nazaj preko velikega zidu. Ta nevtralen prostor bo imela v oskrbi kitajska policija, a Japonci so si pridržali pravico, da ga nadzirajo s pomočjo aeroplanov.

—o—

CESTNA ŽELEZNICA DO RAZSTAVNIH PROSTOROV

Chicago, Ill. — V četrtek zjutraj so pričele voziti cestne kare po podaljšani progi na Cermak Rd. Podaljšek teče od Cermak Rd. preko mostu na 23. cesti, na kar se obrne severno do 18. ceste. Ta nova proga bo v veliko pomoč tistim, ki se ne pripeljejo z avtomobilom na razstavo. Podaljšek cestne železnice na 12. cesti bo gotov šele okrog 1. avgusta, ker se mora prej skleniti še potrebna pogodba z železniško družbo I. C., ker mora biti napravljen most preko njenih prog. Točasno so vhodi na prostore svetovne razstave na 12., 18., 23., 31. in 39. cesti. V kratkem bo otvorjen vhod tudi na 35. cesti.

POŽAR UNIČIL MESTO

Na sliki se vidijo ostanki pogorišč po požaru, ki je nedavno uničil del mesta Auburn, Maine. Nad 200 poslopij je postalo žrtev ognja. Povzročena škoda se računa na več kot milijon dolarjev.

VAŽNE VOLITVE

Volilci v Illinoisu bodo glasovali glede prohibicije.

—o—

Chicago, Ill. — Prihodnji ponedeljek se bodo imeli državljani v Illinoisu izraziti o dveh zadevah: Prva je, da si bodo izvolili svoje sodnike. Druga zadeva pa je še bolj važna, namreč volitev delegatov za državno konvencijo, ki se bo vršila 10. julija in na kateri se bo imel odobriti preklic 18. prohibicijskega amendmenta. Nad vse je torej važno, da gre ta dan vsak volilec na volišče, da se končnoveljavno in temeljito porazijo suhači.

—o—

ODLOŽITEV DEBATE O PRODAJNEM DAVKU

Springfield, Ill. — Za četrtek je bilo določeno, da se prične v senatu razpravljati o predlogu za novi 2 odstotni prodajni davek, a je bila ta debata odložena na pozneje. Končan namreč še ni bil izkaz, kako se bodo dohodki iz tega davka uporabili, dočim nekateri senatorji zahtevajo, da morajo na vsak način to prej vedeti, kakor se bodo odločili, da glasujejo za davek ali proti njemu.

—o—

NOVI POŠTNI MOJSTER BOLJ POPUSTLJIV

Washington, D. C. — Dočim je pred dvema letoma prejšnji generalni poštni mojster pod Hooverjevo administracijo, W. Brown, izdal strogo prepoved, da se ne smejo pošljati skozi pošto časopisi, ki bi kaj poročali, kdo je dobil glavni dobitek v angleških dirkalnih loterijah, češ, da to kvari javno moralo, je sedanji poštni mojster Farley objavil, da časopisje lahko o tem nemoteno poroča. Zabranjena pa je seveda še v naprej vsaka reklama za loterije.

KRIŽEM SVETA

— **Pariz, Francija.** — Po dolgotrajni debati, ki ni trajala nič manj kakor sedem mesecev, se je v četrtek končno zedinil senat glede državnega proračuna, ki izkazuje za 145 milijonov dolarjev primanjkljaja.

— **Dunaj, Avstrija.** — Policija v vseh avstrijskih mestih je v sredo izvedla preiskavo v uradih fašistov, da najde kake dokaze o veleizdaji. Kaki so bili rezultati preiskave, se še ni objavilo.

— **Berlin, Nemčija.** — Hitlerjeva vlada je v sredo sklenila, da se izda za 240 milijonov dolarjev novih bankovcev. S tem denarjem se bo skušala pobijati brezposelnost z ustvarjevanjem javnih del.

— **New York, N. Y.** — Preteklo sredo je odplula proti Evropi ameriška delegacija za mednarodno ekonomsko konferenco. Delegaciji načeluje državni tajnik C. Hull.

—o—

ŠTEVILO POROK SE VIŠA

Chicago, Ill. — Po poročilu iz urada, ki izdaja ženitna dovoljenja, se opaža porast števila porok. Tekom prvih pet mesecev tega leta se je izdalo 304 poročnih dovoljenj več kakor v istem času preteklega leta. Oba zadnja meseca, april in maj, izkazujeta večje število dovoljenj kakor lani; to je prvikrat, odkar je nastopila depresija, da bi dva zaporedna meseca izkazovala povišek.

—o—

PONESREČEN KEMIČNI POIZKUS

Chicago, Ill. — Resne poškodbe je prejel 22letni dijak kemije na Northwestern univerzi, R. Gibney, preteklo sredo, ko so mu kemikalije pri poizkusu v laboratoriju eksplodirale. Ko se je nezgoda pripetila, je ravno skušal razrešti neko kemično formulo. Ponesrečenec je sicer nevarno obžgan okrog oči, vendar izjavljajo zdravniki, da vid ne bo trpel.

ODKRITJE O MORGANU

Nadaljnje skrivnosti iz mogočnega bančnega podjetja.

—o—

Washington, D. C. — Bančnega magnata Morgana še vedno "pečejo na senatskem ražnju". Pred par dnevi je bilo objavljeno nadaljnje število imen oseb, ki so uživale posebne privilegije pri tej mednarodni bančni tvrdki. V četrtek pa je prišlo v javnost, da je pri prodajanju delnic United Corp. zaslužilo to podjetje nad 150 milijonov dolarjev. V kratkem se bodo objavila tudi imena vseh družabnikov Morganovega podjetja, kar je bilo doslej stroga tajnost podjetja samega.

—o—

ROJSTNI DAN SV. OČETA

Vatikan. — Na prisrčen, a skromen način je praznoval papež Pij v sredo svoj 76. rojstni dan. Kljub svoji starosti je še vedno zdrav in krepek. Obiskalo ga je ta dan število romarjev, ostali čas pa je porabil za svoje običajno delo.

—o—

ŠPANSKA JAVNOST PROTI BREZBOŽCEM

Madrid, Španija. — Španski predsednik Alcala Zamora je objavil, da je prisiljen, odkloniti vse nadaljnje avdijence, ki bi prišle k njemu z namenom, da protestirajo proti novemu zakonu, ki ga je sprejela pred dvema tednoma narodna skupščina in po katerem se imajo zapleniti cerkvena premoženja. Te avdijence so namreč postale tako številne, da so mu vzele skoraj ves njegov čas. Med tem pa je predsednik v neprijetnem položaju. Sam je namreč tudi katolik in kot tak obsoja ta zakon. Zato pa tudi odlaga njega podpis do skrajnega časa. Petnajst dni po sprejetju zakona od strani parlamenta ima čas, da se premisli, ali bo zakon podpisal, ali ga bo vetiral. Še vedno je negotovo, k čemu se bo odločil.

Iz Jugoslavije.

PRETRESLJIVA NESREČA MLADEGA PLANINCA, KATEREGA JE ODNESEL PLAZ V KAMNIŠKIH PLANINAH. — RAZNE NOVICE Z DOLENJSKEGA. — SMRTNA KOSA. — NEZGODE IN NESREČE.

Plaz pokopal mladega turista

Ljubljana, 13, maja. — Prežalostna novica je danes prispela v Ljubljano, da se je včeraj popoldne pripetila v Kamniških planinah strašna nesreča, ki je zahtevala svojo žrtev. Planine so si to pot izbrale simpatičnega planinca Sandija Wisiaka iz Ljubljane. — Že pred dnevi je odšel Sandi z dvema tovarišema v Kamniške planine. Napotili so se s Kamniškega sedla čez Planjavo na Korošico in Ojstrico. Veselo so se fantje vzpenjali navzgor ne meneč se za svarila pred plazovi, ki so sedaj na pomlad večkrat nevarni. Hodili so v razdalji do 20 čevljev. Prvi je korakal Sandi. ki je nehote sprožil večjo kepo snega in s tem tudi plaz. Kakor bi trenil je nesrečni mladenič izginil s plazom vred od strahu onemelima tovarišema izpred oči, ki sta od groza obstala na mestu in samo še zaslišala iz snega Sandijev vzklik: "Joj, nogo sem si zlomil!" Za tem se je slišalo samo še strahotno bobnenje, ki so povzročale snežene mase. S snegom vred je nesrečni turist drčal proti Zeleniškim špicam. Za prvim plazom so začeli drčati še drugi plazovi v dolino. Tovariša sta odšla klicat na pomoč reševalno ekspedicijo, ki je takoj pričela z reševalnimi deli.

—o—

Nesreče in poškodbe

Novo mesto, 13. maja. — Berložnik Josip, brzojavni nadziratelj v Ljubljani, se je na svojem domu v Črnomlju spotaknil ob hlod in tako nesrečno padel, da si je polomil nekaj reber.

Strmec Josip, 11 letni šolar, iz Sel pri Šumberku, se je igral s tovariši Na mokrih tleh mu je spodrsnilo in padel je tako nesrečno, da si je zlomil desno ključnico. Oba se zdravita v bolnišnici Usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu.

Jermana Antona, posestnika v Gorenji vasi pri Šmarjeti je neki fant s krampljačo udaril po glavi in pri tem močno poškodoval. Jerman je namreč poklical v hišo svojo hčer, katera se je zunaj pogovarjala s fantom. Fantu to ni bilo všeč, zato je počakal očeta in se tako grdo maščeval.

—o—

Lepa slavnost

Vsa kulturna javnost v Bosni, je pred kratkim slavila lep jubilej, namreč 50 letnico centralizacije franjevskih srednješolskih zavodov in ob enem 32 letnico gimnazije na Visokem v Bosni. Ta kulturna institucija se je kakor mogočen svetilnik dvigala skozi vsa desetletja in bila žarišče vere, narodnosti in prosvete do danes. — Kakor so drugi veliki narodi ponosni na svoje kulturne stebre — univerze itd. — tako so v Bosni ponosni na svoje franjevske gimnazije.

Promocija

V Curihu v Švici je bil dne 5. maja promoviran za doktorja tehnike Slovenec Mano Gregorič.

—o—

Napaden

V Šiški je bil nedavno napaden 20 letni mizarski pomočnik Matevž Vodišek, katerega so napadalci tako obdelali, da je obležal nezavesten.

—o—

Neusmiljena mati

V Murski Soboti so našli v potoku Ledava mrtvega novorojenčka. Niso pa mogli poizvedeti, čegavo bi bilo dete. Za brezsrčno materjo poizvedujejo.

—o—

Nova tovarna

Iz Mengša poročajo, da bodo v kratkem pričeli z obratovanjem nove tovarne za kvas, katero bo odprl Alojz Kanc mlajši. V tovarno so predelali nekdanjo pivovarno, katero bodo še nekoliko povečali.

—o—

Nalezljive bolezni

Sedaj poročajo iz Maribora, da so nalezljive bolezni v Mariboru lansko leto hudo kosile. Skupno je bilo lansko leto prijavljenih 175 slučajev nalezljivih bolezni. Najbolj je razsajala davica, potem škrlatica, in več tifusnih bolezni. Število obolelih in umrlih je veliko večje, kakor leto poprej.

—o—

Smrtna kosa

V Mariboru je umrla Ana Tavčar, vdova stara 84 let. — V Dol. Stari vasi pri Št. Jerneju je umrl Fr. Frančič, stric župnika na Bučki g. Naceta Frančiča. — V Guštajnu je umrla Marija Bisternik, delavka.

—o—

Iz Ljubljane

Pred časom je Pollakovo tovarno v Ljubljani, ki je bila prodana na dražbi, kupila mestna hranilnica, ki vodi tudi ves obrat tovarne. Delavstvo je tedaj upalo, da se bodo razmere izboljšale, pa so še vedno slabše, ker vedno več delavcev odpuščajo.

—o—

S korenom se zadušil

Usodna smrtna nesreča se je pripetila na Kresnici na Štajerskem 6 letnemu sinčku posestnika Andreja Baješiča. Zabaval se je pri sosedi v kuhinji, kjer je tudi dobil jesti in sicer korenje s fižolom Po par zajemih je vrgel žlico vstran in pobegnil domov. Doma je ves izčrpan kazal, da ga v grlu nekaj tišči. Na vse načine so se domači trudili da bi mu pomagali, a zaman. Po nekaj trenutkih je izdihnil. Zdravnik je ugotovil, da mu je v grlu obtičal kos kuhanega korena.

—o—

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA"!

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago. Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.

Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.—Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

POZOR!—Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagate listu.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Ivan Jenko:

Vera in sodobna vprašanja

V mrzličnem vrvenju sodobnega življenja, ki se razvija in prepleta s strahotno naglico in ki mu nihče ne more napovedati bodočnosti, vstajajo glasniki, moderni preroki, ki oznanjajo bednim množicam odrešujoč nauk. Življenje namreč, ki drvi z demonsko silo naprej, seka človeštvu rane, mu pači obraz, veže vezi okrog njega in s tem priganja ljudi k samoobrambi. V vseh življenjskih področjih se bije isti boj, pa tudi povsod se oglašajo preroki, vihteč v roki čarobni ključ do zlatih zakladov. Kdor gre za njimi, bo deležen sreče, raja že tu na zemlji, tako obljubljajo.

In če slišiš njegovo besedo, ki je sladka, prikrojena nalašč za ranjeno srce, ti je všeč, in meniš morda, da je gola resnica.

V takem času je nevarnost za vero dvakrat večja. Iskanje resnice, rešitev uganke sodobnega življenja, ki povzroča nemir v človeštvu, tudi vernemu človeku ne ostane neznano, prikrito. To je njegovo lastno vprašanje, vrši se pravda tudi zanj. Ob tem pa, ko si človek napenja razum, da bi sebi in drugim našel pravično eksistenčno možnost, prezre, da mu more vera tudi v teh vprašanjih služiti za vodnico. Še več, radi silnosti gornjih vprašanj za časno srečo pogosto izgublja smisel za vero. Pozablja, da leže nad človeštvom nepremično in mirno večnostna vprašanja: odkod, čemu, kam, radi katerih je prišel božji Sin na zemljo in prinesel edino pravi odgovor nanje iz neskončne modrosti nebeškega Očeta. Sam Bog je prišel, da nam razjasni in osvetli verska vprašanja, ki so najvažnejša, najgloblja, najodločivnejša, a tudi temelj in podlaga vsem drugim. Naselil se je na zemlji, da bi pregnal temo zmot in nevere. Pogosto je klical Judom: Glejte, jaz sem luč sveta. Kdor gre za menaj, ne bo hodil v temi, marveč bo imel luč življenja (Jan. 8, 12). Luč vere je prižigal v srcu vsakomur, kdor se mu je približal brez hinavščine, z iskrenim srcem. Vero v razodete resnice, ki jih ljudje niso mogli sami spoznati, je potrjeval s številnimi čudeži in prerokbami. Ta nauk je sicer padal na različna tla, kakor je Gospod v priliki sam povedal, a nikakor mu ni bilo vse eno, sprejme li kdo božjo besedo, večno resnico, ali ne. Sam je nekoč zaklical: Kdor ne veruje, bo pogubljen! — in s tem močno naglasil pomembnost vere in verskih vprašanj. Vera je prvo, kar Bog od nas zahteva, je neobhodni pogoj božjega življenja v naših dušah, od česar odvisi večna sreča.

Da so verska vprašanja prva, je umevno iz njihove važnosti, razumljivo iz Kristusovega poslanstva. On ni prišel, da bi reševal svetne probleme.

Dasi je vera prva zadeva, nikakor ni prepovedano skrbeti tudi za časno srečo, ko nam je pa Bog sam vsadil to skrb v srce, in čeprav nam verski nauk osvetljuje in rešuje večnostna vprašanja, nam nič manj ni luč proti temi sodobnih vprašanj in ključ do rešitve vseh življenjskih ugank. To misel poudarja papež Leon XIII. v svoji enciklики o krščanski uredbi držav. Kristus sam že obljublja, da bo vera vernikom pripomogla tudi k časnemu blagostanju. Ko graja judovsko preveliko skrb za življenje in njihovo nemarnost za božje reči, pove tudi tole pomembno besedo: Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse drugo se vam bo navrglo (Mt. 6, 33). Vera človeka najmočneje osvetli, odgovarja na vprašanja, ki zadevajo človeka pri korenini. V veri človek spozna, da ni sam sebi namen, da mora v življenju oznanjati slavo in čast Bogu, stvarniku, dobrotniku in Očetu. Vera govori, da je človek obložen s podedovano krivdo, nagnjen k zlu, a vendar radi odrešenja božji prijatelj, in otrok, če se bori proti zlu za dobro. Meso poželi zoper duha, duh pa zoper meso, radi česar je v človeku vedni boj, tako govori vera in še dalje, da se človeško srce umiri šele za zastorom večnosti, da pa nagraja Bog zvesto službo že tod na zemlji — a samo z drobtinami.

(Konec prih.)

SV. MISIJON V WEST ALLISU

West Allis, Wis.

V enem izmed zadnjih Am. Slovencev sem čital dopis iz naše naselbine, v katerem naš dragi dopisnik opisuje, kako zelo mora biti naš župnik vesel, ko toliko vernikov pride vsak večer k šmarnicam. Jaz pa pravim takole: ne gre se za to, ali je župnik vesel ali nevesel, ne gre se zato, ali se oče veselo ali čmerno drži — to je njegova privatna zadeva, ampak po mojem mnenju se gre za to, ali imajo otroci radi jedi; če imajo otroci apetit in rdeča lica in so polni zdravja in življenja. Oče in mati pozabita nase, da so le otroci zdravi. Če otroci nimajo apetita, jim nobena reč ne diši, potem nekaj ni v redu. Treba poklicati zdravnika. Če ljudje nimajo apetita do božje Besede, če jim božje stvari ne diše, potem v župniji, v družini, v človeški družbi nekaj ni v redu, nekaj ni prav. Pa jed je človeku potrebna, naj tisočkrat reče, da ni lačen. Od lakote bo umrl, če ne bo jedel. Ljudje so lačni. "Množica se mi smili". In pozval jih je, naj se vsedejo k jedi. Ubogali so. — Mojster jih je nasitil z malo kruha in malo ribami. Kaj, če bi ne bili šli za njim, če bi se mu ustavljali! Svet je puščava in od dne do dne bolj pusta, bolj prazna, vedno manj prave sreče, manj zadovoljnosti in pravega veselja. Nič ni pravega zdravja in pravega življenja. In ga biti ne more. — Ljudje se ga branijo. "Jaz sem Pot, Resnica in Življenje." Pa ne bodo našli na poti iz sedanje zmede, ne resnice in ne življenja, dokler se bodo Resnici ustavljali. Pa vendar je Beseda. Resnica je po svoji katoliški Cerkvi preobrazila svet. Ali smo slepi. Ali res ne vidimo dalje kot pa Greenfield in National Ave. So še druge ceste v življenju. Le ena je prava Pot. Kaj pa pravi zgodovina? Vera je tako velik, impozanten faktor v zgodovini človeške duše, v zgodovini narodov, tako odločilen kulturni in socijalen faktor, da človek, ki ni popolnoma slep in zakrknjen, ne more enostavno mižati in prevzetno v preziranju iti mimo njega. O domišljavost, kam si nas privedla. Mednarodne, državne, družabne, družinske razmere ne bodo prej urejene, dokler ne bodo pozidane na trdne temelje sv. vere. "Extra Ecclesiam non est salus"— izven Cerkve ni rešitve — in naj se svet v svojem napuhu napenja kolikor hoče. Ne bo izvlekel sveta iz blata, dokler se ne vrne na pravo Pot.

O West Allis, West Allis! Nismo boljši, nismo slabši od drugih. Mnogokje je še slabše kot pri nas. Zmede povsod. — Od 4. do 11. junija bomo imeli sv. misijon. Kažipot na pravo Pot. Pridite. Katoliška Cerkev vabi na misijon. Ga toplo priporoča. Mnoge župnije je že postavil na noge. Vojak se na vajah izvežba, utrdi za štrapace vojne. Sv. misijon je cesarski manever, duhovne vaje, kjer naj se kristjan izvežba, utrdi za duhovni boj, za večno zmago. Brez boja ni venca, a ga ne boš dosegel, če se ne boš znal bojevati. In v bojih je vsak, bojev preveč pri nas. Ne bo prej miru in sloge, dokler se vsi ne zedinimo vsaj v eni, fundmentalni Resnici, Kristusu. Cerkev vabi. Pripeljite, povejte tudi tistim, ki drugače resnice ne slišijo, tegale ne berejo. Ne bo preje napredka v naši naselbini. Nimamo voditelja, pravimo. Ni res, še preveč jih imamo. Vsak vleče na svojo stran. Kolikor jezikov, toliko voditeljev. "Glej, tam je Kristus," porečejo. "Ne, glej, tam je." "Če vam porečejo, glej, v hiši je, ne verjemite." "Vstalo bo mnogo krivih Kristusov in mnogo krivih prerokov, a porečem vam, ne verjemite jim." Le en Kristus, le ena Resnica, le ena Pot tudi za West Allis. Čim dalje jo bomo zametali, čim dalje bomo vsak vlekli na svojo stran, čim dalje bomo sledili krivim voditeljem, bodisi da žive v našem lastnem srcu, bodisi kot naši prijatelji v naši naselbini, tem dalje se bomo vrteli v vrtincu zmede in ne bomo doživeli pravega napredka. A Bog bo dosegel svoj cilj tudi v naši župniji — z nami ali brez nas — v naš napredek ali naš nazadek — v naše odrešenje ali naše pogubljenje. To odvisi od nas, ali bomo z Bogom zidali ali podirali, ali bomo z milostjo božjo sodelovali ali pa jo prezirljivo odklanjali. Velik je čas sv. misijona. Čas milosti. Pridi. Cerkev vabi.

Rev. Ruda Potočnik.

V DETROITU NE MANJKA DELA

Detroit, Mich.

Nikar ne mislite, da je Ford na stežaj odprl svoje fabrike in da se vse po teh fabrikah suče in vrti! Splošno je glede delavskih razmer stanje še vedno isto. Ali pri naši cerkvi ne poznamo nikake brezposelnosti. Odkar nas je toplo sonce izvabilo od peči, vedno delamo. Naš korner izgleda kot škatljica, ali boljše rečeno kot cvetličnjak ali park. Vse je v zelenju in v cvetju. Povsod šepetajo, da bomo dobili prvo nagrado za olepšavanje mesta. Seveda je bilo mnogo dela, predno je bilo vse urejeno. Tako je zunaj cerkve.

Znotraj smo tudi vedno zaposleni. Šmarnični oltar in Marija med lilijami nas je celi mesec majnik vabila v cerkev. Radi smo kot dobri otroci poslušali Materino vabilo. Premišljevali smo letos Šmarnice sv. Janeza Vianeja. Prav primerno za našo faro, ki je izročena pod posebno varstvo svetega arskega župnika.

Končali smo tudi urejevanje naše dvorane. Tako lepa in pripravna je, da smo kar ponosni nanjo. Pa tudi vemo, zakaj imamo dvorano. Prireditev za prireditvijo se vrši. Zdaj Card party, zdaj moving pictures, zdaj koncert, zdaj ples in zopet gledališka predstava. To vam je samo petje in sama muzika na našem kornerju. Pa se tudi grem stavit, če je kje tako prijetno kot pri nas v Detroitu.

V nedeljo 4. junija popoldne bo spet nekaj posebnega. Imeli bomo prvi piknik. Naš dober faran Frank Trampuš na Nine Mile in John R. R. si je prav lepo uredil svoje prostore za piknik. Da bo prijetno v prosti naravi v lepi senci, zato bo vestno preskrbljeno. Mr. Trampuš pita prašiča; če bodo jagnjeta še tako milo prosila: "ne, ne, ne", jim ne bo nič pomagalo, spravili jih bomo na raženj. Pevci nam bodo, kot vedno, kako domačo zapeli; Čopovi fantje bodo prinesli svoje instrumente, da se malo zgladi novi tlak. In da bo veselje popolno, se seveda ne bomo več držali žalostne in bedaste prohibicije.. Imeli bomo nekaj dobrega in mrzlega na pipi. Birt bo imel bel predpasnik in zavihane rokave. Saprabolt!

Z vso paro se pripravljamo tudi na cerkveni bazar, ki ga bomo pričeli v nedeljo 11. jun. O bazarju bomo še poročali.— Torej dela dosti v Detroitu.

Puhekov Albert in Mišicova Klara sta poslala punčko h krstu. Klara je bolj vesela kot Albert. Albert bi rad fantka, Klara pa je delala devetdnevnico za punčko. Saj pri nas stoji vedno krstni kamen v cerkvi. Bomo pa še fantka krstili, če ga bo Bog dal.

Tudi Miketičev zet hodi nekaj bolj ponosno po Detroitu. Majnik mu je dal lepega in krepkega sina prvorojenca, ki smo ga že tudi izpremenili iz pagana v kristjana. V vseh ozirih napredek!

Dopisnik.

—o—

TO IN ONO

KAKO SE TIBETANCI ŽENIJO

Tibet, ki leži onkraj orjaškega himalajskega pasu, kateri je bil še pred nekaj leti povsem zaprt pred tujčevo nogo, danes pa ga seveda drznejši pustolovci in učenjaki prekoračujejo križem kražem, ima mnogo svojih posebnosti. Seveda je pa težko izvedeti za nekatere običaje, ker jih skrivajo kot najlepšo svetost. To velja posebno za ženitve. Mlade deklice ne smejo nikoli iz rok svojih mater, da bi se sestajale z mladeniči. Te deklice pa zahtevajo od svojih bodočih mož velikih junaštev. Ako dobi mlad Tibetanec svojo izvoljenko, kje na samem, tedaj jo zasnubi s strašnim dejanjem: Po nekolikih poklonih vzame že pripravljeno cunjo, ki je namočena v olju, to ovije okrog gole lakti in jo zažge. Ako prestane vse bolečine brez najmanjšega glasu in s smehljajočim obrazom, tedaj je zasnubitev popolna; ljubezen je dokazal. Večkrat ostanejo na roki velike rane, ki pa bodoče neveste nič ne motijo. Te rane mora snubec pokazati izvoljenkinim staršem, ki pa vselej privolijo na svatovanje. Težko je reči, koliko evropskih deklic bi našlo moža, če bi bile tu take navade.

—o—

PRED NOVO LEDENO DOBO

Profesor Harlar Stetson pravi, da se obeta zemlji zopet ledena doba. Sodeč po muhah letošnjega aprila bi mu kar lahko verjeli. Sicer se je pa tudi leta 1929 v februarju govorilo, da z vremenom ni vse v redu. Profesor Stetson se opira na temeljito proučevanje podnebja in na svoja več let trajajoča opazovanja na Perkinsovem observatoriju v Ohiu. Nova ledena doba grozi zlasti severni Evropi, kar je razvidno iz polarnih krajev, ki se naglo širijo, tako da bo po Stetsonovem mnenju čez dobrih 160.000 let vsa severna Amerika in severna Evropa pokrita z debelo ledeno skorjo.

To bodo demokratični časi enakosti in svobode, saj bo led enako mrzel za vse in vsi ljudje se bodo lahko po njem drsali. To pa še ne bo vsa nesreča, zemljo zagrne za nameček še gosta megla in neprestano bo prišilo. Krivo je gravitacijsko razmerje med našo zemljo in luno. Profesor, ki napoveduje človeštvu tako žalosten konec, nas pa tolaži s tem, da so ledene dobe večkrat bile na zemlji in da se vsakih toliko tisoč let vračajo. Točno profesor ne pove, kdaj se bo zemlja zabubila v led, kar je še dobro, kajti če bi odmeril ta rok prekratko, bi marsikomu nagnal preveč strahu.

—o—

Oni kateri ni pravičen do samega sebe; ne more biti pravičen do drugih.

Pijanec vedno na dobičku. — Župnik krega Frančka-pijančka: Pijača ti vendar krajša življenje! — Franček: Gospod župnik, to čisto nič ne škodi. Pa sedaj vse po dvojno vidim, pa se vse skup izenači!

* * *

Pri porotnem sodišču zagovarja odvetnik hudodelca tako-le: Pomislite, gospodje porotniki, da je zatoženec gluh in ni mogel slišati glasu svoje vesti!

* * *

Zadnji čas. — Mož prinese z lova zajca, ki ga je pa v trgovini kupil, in ga bahato izroči svoji ženi. Žena nese zajca v kuhinjo, ko pa pride čez nekaj časa nazaj, pravi: No, prav zadnji čas je bil, da si ustrelil tega zajca, ker že diši!

* * *

Vprašanje brez odgovora.— Janezek je gledal svate, posebno ženina in nevesto, ko so šli v cerkev, pa vpraša mater: Zakaj pa je nevesta pri poroki belo oblečena? — Mati mu je razložila: Zato, ker je vesela! — Zakaj pa je potem ženin črno oblečen? — Na to vprašanje pa ni dobil nikakega odgovora.

—o—

UTRINKI

Pri ženskah je tudi značilno to, da dokler ni poročena, si želi biti poročena, ko je pa poročena, si želi biti ledig in fraj.

* * *

Pravijo, da je Zajček s 26-te napravil doktoratski izpit v hinavščini.

* * *

Svoboda pri slovenskih socialistih je mnogo bolj elastična kakor gumijasti naramnik.

* * *

Ženska, ki ima lepega moža pravijo da gleda z enim očesom naj, z drugim pa na druge ženske, ako ga občudujejo.

* * *

Srečna je ona žena, ki misli, da je njen mož najboljši na svetu.

* * *

Pečlarji pravijo, da je zakon uradno ime za razne križe in težave...

* * *

Tisti, ki si črtajo pri svojih izdatkih izdatek za katoliški časopis, niso prav nič na boljšem, marveč na slabšem, kakor so bili prej.

* * *

Če se ne želiš opeči, tedaj nikar ne segaj v ogenj.

* * *

Govori o drugh dobro, pa bodo govorili drugi o tebi dobro.

* * *

Da ne boš v ljubezni varan, je najbolje, da se ljubezni ogiblješ.

"TARZAN IN ZLATI LEV" (23) (Metropolitan Newspaper Service) Napisal: EDGAR RICE BURROUGHS

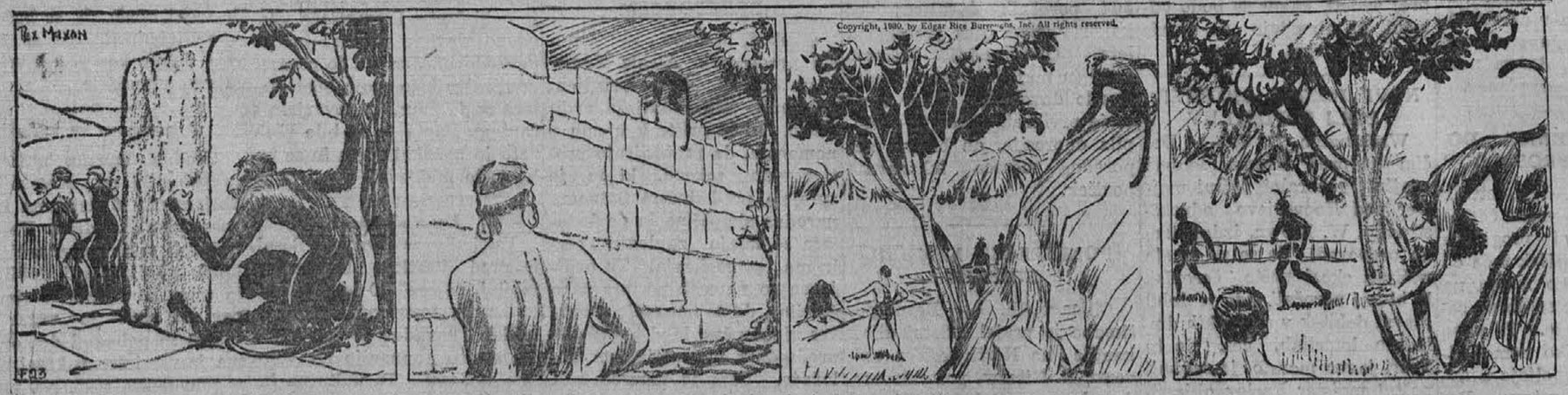

Predno je mala opica prešla zadnje zidovje jo je po nekem nerazumljivem naravnem nagonu jelo skrbeti za Tarzana. Čutila je, da se Oparci pripravljajo, da ga pokončajo. Zato se je začela dreti na vso moč, da odtegne od Oparcev kar največ pozornosti mogoče. Opica je sovražila Oparce, obratno pa je ljubila Tarzana, ki ga je bila vajena iz prejšnjih let, ko ga je spremljala na marsikateri njegovi poti.

Malo predno se je začelo mračiti je opazil veliki oparski duhovnik, da je mala siva opica izginila preko visoke stene. Ker pa je bilo po oparskih grobljah vedno več opic, se je Cadj malo menil za prehod te opice preko zidu, za katerem je Cadj s kakimi 100 možmi čakal prihajajočo četo, ki jo je vodil Tarzan. Opica pa je naglih skokov odbrzela proti četi, ki je zdaj taborila kake 3 milje proč od oparskega zidu.

Mala opica Manu je zdaj ponovno brzela k Tarzanu. Skakala je po grobljah in brzela proti skupini. Obenem oprezna, da bi jo ne napadla kaka močnejša zver. Ko je dospela opica k Tarzanu je videla, da so zamorci, katere so opice nazivali Cormangani, delali močne lestve. Tarzan jih je učil, kako naj vežejo kline na debla, da bo lestva trdna in zanesljiva. Vsega tega, zakaj delajo lestve mala opica seveda ni umela.

Toda mala opica, ki je zdaj brzela proti moškemu, ki bil podoben in skoro iste postave, kakor Tarzan sam, ni vedela, da to ni bila Tarzanova skupina in da ta ideja, da si zgrade zanesljive lestve ni bila Tarzanova, pač pa se je porodila v glavi Flore Hawks, ki je poslala Estebana v Opar po zlato. Ona sama in njena družba pa je čakala daleč v džungli, da se Esteban in njegova spremljevalna zamorska družba vrne z plenom in zlatom. . .

DENAR

dostavljamo v Jugoslavijo in druge države točno in zanesljivo. Denar se dostavi direktno na dom po pošti brez odbitka. Včeraj so bile naše cene:

Dinarji:		Lire:	
Za $ 2.00	95 dinarjev	Za $ 6.75	100 lir
" $ 5.00	260 dinarjev	" $ 13.20	200 lir
" $ 9.30	500 dinarjev	" $ 19.50	300 lir
" $10.00	535 dinarjev	" $ 25.85	400 lir
" $18.10	1000 dinarjev	" $ 31.75	500 lir
" $20.00	1115 dinarjev	" $ 63.50	1000 lir
" $50.00	2800 dinarjev	" $126.00	2000 lir

....Pri večjih svotah dovolimo sorazmerno popust. Pošiljamo tudi v ameriških dolarjih. Vsa pisma in denarne pošiljatve naslovite na:

John Jerich

(V pisarni Amerikanskega Slovenca)

1849 W. CERMAK RD. CHICAGO, ILL.

NAŠ SREBRNOMAŠNIK

REV. DR. JOHN L. ZAPLOTNIK

je eden najodličnejših slovenskih duhovnikov v Ameriki. Poznan je nam kot dosedaj najboljši slovenski zgodovinar. Kakor marljiva čebelica zbira med in ga znaša skupaj. Tako naš srebrni jubilar že nad četrt stoletja zbira važne zgodovinske podatke o ameriških Slovencih. Njegove zgodovinske zbirke so gotovo najboljše. Vsi važnejši zgodovinski spisi, ki so raztreseni po raznih publikacijah, so po največ njegovo delo. Pričakovati je, da bo ta naš odlični zgodovinar podal še več zanimive zgodovine naših odličnih pijonirjev in našega naroda v Ameriki sploh.

REV. DR. JOHN L. ZAPLOTNIK, srebrnomašnik.

To pot pa poglejmo veleč. gospoda samega, kdo je, kaj je in odkod je prišel.

Po podatkih, ki jih imamo pri roki, vidimo, da je veleč. g. jubilar Dr. John L. Zaplotnik prišel na svet v vasi Luže, fara Šenčur pri Kranju, dne 19. septembra 1883. V starem kraju je najprvo obiskoval domačo ljudsko šolo doma in nato gimnazijo v Kranju. Leta 1902 pa se mu je zahotelo po Ameriki. V St. Paul, Minn., je dospel dne 30. avgusta istega leta, kjer se je vpisal v tamkajšnjo škofijsko šolo in tam dovršil z odliko bogoslovne študije in drugo ter prejel 11. junija 1908 mašniško posvečenje v St. Paulu. Novo mašo je pel v cerkvi sv. Elizabete v Minneapolisu, Minn., dne 21. junija 1908.

Kot duhovnik Gospodov pa je deloval nato kakor sledi: Od 1. julija do 19. sept. 1908 je kaplanoval pri cerkvi sv. Neže v Omahi, Nebr. Nato je misijonaril med ondotnimi Jugoslovani od 19. sept. 1908 do 7. julija 1909. Nato je bil nastavljen zopet kot kaplan pri sv. Neži v Omahi od 7. julija 1909 do konca februarja 1918 V Omahi, Nebr., je ustanovil cerkev sv. Petra in Pavla in ji župnikoval vseskozi od 15. marca 1917 do 1. marca 1925. — Nato se je podal za pol leta na obisk v sveto deželo in na počitnice v domovino. Od septembra 1925 dalje je študiral na katoliškem vseučilišču v Washingtonu, kjer je bil 15. junija 1927 promoviran za doktorja kanonskega prava.— Nato je župnikoval v Rock Springs, Wyo., na fari sv. Cirila in Metoda in sicer od 1. sept. 1927 do konca jul. 1930. — Od tedaj naprej pa župnikuje na župniji sv. Družine v Lindsayu, Nebr., in sicer od 8. avgusta 1930 do danes. — Dne 20. dec. 1930 je bil imenovan dekanom, kar je še danes.

Prihodnji torek dne 6. jun. bo praznoval doma na svoji župniji svoj srebrni jubilej — petindvajsetletnico svojega delovanja v vinogradu Gospodovem.

Ta kratki opis pove dovolj, kdo je veleč. gospod jubilar Dr. John L. Zaplotnik. Je eden najodličnejših Slovencev med nami v Ameriki. Delaven, kakor bučelica, v življenju skromen, da komaj opazimo, da ga imamo med seboj — a vendar velik po svojem znanju in duhu.

Kakor se ga bodo z veseljem spominjali ob tem času njegovega jubileja vsi njegovi bivši farani po raznih krajih, kjer je deloval, tako se ga s hvaležnostjo spominja tudi njegov stari prijatelj list Amer. Slovenec. Veleč. g. jubilar je za ta list tekom njegovih zadnjih 25 let marsikaj prispeval, za kar mu je list zelo hvaležen in se njegovi tozadevni dobrotljivosti še v naprej priporoča. Obenem mu A. S. pošilja prisrčne čestitke ob priliki njegovega srebrnega jubileja. Naj ga Vsemogočni, v čigar službi veleč. g. jubilar tako zvesto deluje že 25 let, ohrani še dolgo let med nami, da bi čil in zdrav slavil še zlati in demantni jubilej. — Na mnoga leta!

—o—

NEWBURGŠKI POPOTNIK

Gospod urednik! Ali ste slišali po clevelandskem radio, da je Rev. Omanu v ponedeljo 22. maja že štiri leta preteklo, odkar je videl "Abrahama"? Da je to res, pričajo šolski otroci, ki so mu v lepem "duhovnem šopku" čestitali in želeli božjega blagoslova. K temu voščilu se pridružujemo vsi z željo: Bog ga ohrani še dolgo let med nami in podpira s svojo milostjo v vinogradu Gospodovem!

— Ko so predzadnjo nedeljo oznanjevali sv. mašo, smo slišali: v četrtek ob 7. uri 18. maja peta sv. maša po naročilu družine Lekana Jožefa na 81. cesti. — Kaj pa to pomeni? — sem vprašal Ludvika, ki se večkrat oglasi pri nas.

— Veste, imeli bomo srebrno poroko, pa glejte, da boste kaj v vas prišli, — me je že naprej povabil naš najmanjši ministrant, ki s Perkotovim Lovrencem najrajše gospodu iz "stare kontre" strežeta pri maši.

25 let s eje steklo, ko sta stala pred oltarjem sv.Lovrenca Lekan Jožef in Perko Frančiška in vpričo vse cerkve v zakon stopila. Veliko se je v tem času zgodilo. Marsikaj sta doživela in skusila, žalost in veselje, dobri in hudi dnevi so se vrstili; pa ljubeznivi Bog ju je ohranil v veselje vsej družini, da sta učakala ta jubilej.

Zato smo jih videli pri sedmi maši v četrtek 18. maja, kako sta z vso družino, kar jih je doma, se zahvalila za to dobroto nebeškega Očeta.

Sicer prič pri tej srebrni poroki ne zahteva Cerkev, vendar bi bile lahko prav iste priče navzoče: Frank Perko in Mrs. Koželj roj. Trunkelj od Sv. Vida, ki sta bila pred 25 leti kot drug in družica na tej svatbi.

Če sta bila navzoča, ne vem, to pa lahko zapišem, da je bila vsa cerkev polna ljudi, ki so vsi občudovali lepo družino v svatovski klopi, katero so zasedli poleg srebrnoporočencev njuni otroci: Ciril in Metod, ki sta oba na isti dan že dopolnila 21. leto; zato sta se pa držala prav kot starešini na svatbi. Saj sta oba na isti dan zagledala ta svet in sta oba pridno delala v tovarni, dokler je niso zaprli. John je pristen študent, suh, velik, v vsakem žepu kos papirja z latinskimi stavki in z računskimi formulami. Francka pomaga mami pri gospodinjstvu. Mary, Rozalija, Jožefa, Ludvik pa hodijo v farno šolo, pa Angelca, da koga ne izpustim, ki ima zadnji dan maja god. Tonček je najmlajši — pri mami je najrajši. Zato, ker je šele pet let star, ne hodi v šolo. Pač pa je nastopil pri prvem sv. obhajilu v spremstvu angelov. Francka mi je sicer obljubila, da mi prinese lepo voščilno pismo, ki sta je napisala staršem ob srebrnem jubileju Franc in najstarejši otrok Jožef. Teh dveh ni bilo na svatbi, ker sta oba vstopila v samostan k Marijanstvu v Dayton. Jože upa z božjo pomočjo, da zapoje v par letih "Gloria in excelsis" pri sv. Lovrencu v zahvalo Bogu, v veselje svojim staršem, kar bo najlepše plačilo za ves trud, ki ga žrtvujejo za njegovo šolanje.

Torej, če preštejemo vsa imena otrok, bo dosegla njih svota število apostolskega zbora. Torej 12. Lepa številka članov družine Lekanove. Še bolj pa je razveseljivo, ker so vsi zdravi in dobro poznajo četrto božjo zapoved, s katero je združen blagoslov že na tem svetu.

— Kako ste se imeli ta dan? — sem vprašal Ludvika. — Prav dobro. Le, če bi ata še delali! — mi je odgovoril dečko. — Že 30 let— ves čas, kar je v Ameriki, — je delal v tovarni American Steel & Wire Co. Ko so pa tovarno zaprli, je delo izgubil.

Pridružujemo se vsem željam njih otrok, da jih ohrani v zdravju in zadovoljnosti še dolgo let po božji volji in v tem bo plačilo za vse nauke in svarila očeta kot matere, katere sta vcepila z molitvijo v njih duše. Tako in podobno je voščil v lepi vezani besedi Joseph, ki uči v Cincinnati.

Bog ljubezni in miru naj bo z Vami. On ju blagoslavljaj in ohrani, On jim slajšaj prihodnje dni in jih varuj in obvaruj v svoji milosti.

Majnik je visoka pesem Mariji udanih src. Res, o tem se je že toliko pisalo in povdarjati moramo le eno: majnik je mesec — Mariji vdanih src. Ne pa le čustev ali srčnega nagnjenja. Ta udanost sloni in se upira v globoki veri.

V tej luči gledamo in praznujemo materinske dneve, ki so dnevi zahvale in otroške vdanosti in ta sloni na blagoslovu, ki izvira iz četrte božje zapovedi.

Na razne načine se praznujejo taki dnevi, v Ameriki na drugo nedeljo v maju. S plesom na čast materam, s pijačo, s cvetlicami, s petjem, igrami, deklamacijami in Bog ve, kako še vse. Mene je najbolj navdušilo, ko sem bral poziv naših deklet in žena k skupnem sv. obhajilu v ta namen. Priznati moram, lepo število se je odzvalo. Naj božja roka poplača ves trud naših mater. Dobre matere so sveti ognji, ki gorijo za druge. Ali kot je zapisal Dr. Ev. Krek: Žena je kot sveča, ki gori za druge, dokler ne izgori. Njeno vrednost cenimo šele, ko izgori.

In to spoznamo, če bi nikogar na svetu ne mogel spoznati — mater bi spoznal (Bevk). Po njenem obrazu in njenih očeh. Po načinu, kako gleda, po besedah, ki jih govori, po dihu, ki ga sope.

Molili so naši otroci za ta dan. In kako veselo so v soboto kazali napisane čestitke, ki so se blestele v številnih obiskih pred Najsvetejšem — pri Jezusu; kolikokrat so prejeli sv. obhajilo, koliko molitev so odmolili v njih namene. O gotovo, da so morali stopiti solze v oči našim mamicam, ko so v teh spominkih brale hvaležnost in ljubezen lastne krvi.

Saj je še newburški "Živ-Žov" pripravil do solz ganotja s takim lepim pismenim voščilom svojo gospodinjo, ki mu le nadomestuje prerano umrlo mater.

V resnici, kot je zapisal Lojze Golobič: O moj Bog, največji vseh čudežev, ki si jih storil, je mati. Mati je ime, katero si izmislil ti; zakaj nihče od zemljanov ne bi mogel dati toliko ljubezni, toliko neskočno sladke pesmi v to ime. Matere svoje še ni nihče precenil, zakaj njeno srce nima začetka in ne konca.

Le en človek je na vsem svetu, ki more najbolje in najgotoveje vedeti, kaj je treba otroku, kako se mora z njim ravnati, in ta človek je mati. Samo en človek ve, kako nežen je otrok, kako nalahko ga je treba vzgajati, in ta je lastna mati. Če pa mati ni prava mati, potem takšen otrok pod božjim solncem nima človeka, ki bi skrbel zanj in ki ga bi vodil. Zato pa nam bodi materno ime sveto, kliče otrokom sveta Peter Lippert.

Ako nočemo, da propademo, skrbimo, da se v vsem sijaju zablešči slovenska mati, pri domu, kateri mora ostati ognjišče naše narodne nravstvene in verske omike. Torej!

Kar so trije duhovniki pri sv. Lovrenca fari, še ni bilo toliko porok, kot jih je bilo v soboto 20. maja 1933. Rev. Viktor Virant je že več tednov pripravljal par, ki pa ni iz naše fare, na prejem sv. zakramentov, ker ženin je šele pred leti prestopil v rim.-kat. vero. in bil tudi nedavno šele krščen. Predzadnjo soboto pa sta v spremstvu prič pristopila k oltarju in se katoliško poročila v naši cerkvi.

Krasna poročna slovesnost se je kmalu za to poroko vršila v cerkvi sv. Lovrenca, pri kateri so prisostvovali nevestini starši in sestre ter brat in številni sorodniki. Pa odkod so prišli? Od 52. ceste na Harvard Ave. so se pripeljali. To so bili svatje Vide iz Češnovarjeve družine, ki so včasih stanovali na 76. cesti. Češnovarjevi so izročili roko hčerke Vide Edwardu Martinu, ki sta segla v roke in obljubila zvestobo, dokler ju smrt ne loči. Ko so pa prišli domov in se oddahnili, se je pričelo lepo domače svatovsko praznovanje. In zgodilo se je, kot je pisal Pavel Efežanom: "Zavoljo tega (te zveze) bo zapustil človek očeta in mater svojo in se bo držal svoje žene."

Na zakonskem domu, na sodnijskem stolu, na oltarju in na vladarskem prestolu sloni svet, so rekli stari možje. Štiri stebri so to, ki vzdržujejo red med ljudmi. Najvažnejši med njimi je pa zakonski dom; če ta odpove, padejo tudi oni trije.

Če je to res, si je mislil Intiharjev France, ki ni imel do sedaj pravega doma, odkar se je pred par leti vrnil v Ameriko, kjer se je rodil v Durango, Colo. — pa naj pride Hrovatova Ivanka, da si ustanovimo zakonski dom.

In koncem vseh koncev je bil ta, da so Hrovatov oče pripeljali Jennie do oltarja, potem pa položili njeno roko v Francetovo in stisnili želeč jima božjega blagoslova na poti v zakonskem življenju.

Da sta to vzela za res, je dokaz, da sta se za hip pomudila pri majniškem oltarju, kjer je nevesta izročila Mariji na oltar v zahvalo lep šopek v znak zahvale, da jo je srečno varovala do tega dne.

Po tej zahvali in priprošnji k nebeški Materi sta pristopila k oltarju, kjer je Frank Intiharjev vpričo vseh družic in vseh v cerkvi prav odločno, trikrat celo izrekel: Hočem za pravo ženo vzeti Ivanko Hrovatovo. Segel ji je France v desno roko, ji nataknil in ona njemu blagoslovljen prstan. Ta prstana sta sklenjena brez šiva, potekajoča vase, znamenje nerazdružljivosti katoliških zakonov, kar se razodeva pri obredu: Dokler naju ne loči smrt.

Vsem novoporočencem božje rose na njih svatovsko cvetje, da ne bi prehitro občutili trnja tega sveta.

Pa kmalu bi nekaj izpustil. Urbančičeva teta iz Woodlanda morajo biti dobra in varčna kuharica na svatbah. Poleg krstij, botrin, je bila v Maple Heights Intihar-Hrovatovo že petdeseto ženitovanje, kjer so vsi hvalili kuhano in pečeno po rokah te Urbančičeve mame.

Če me bodo še kam povabili na "ohcet", vam že sporočim. Preje pa nočem, da se ne bi komu zastonj sline cedile.

Pozdravljeni!

—o—

RAZNOTEROSTI

KUPČIJA Z GOLOBČKI

Na trgu v Gjevgjeliji se je pojavil zarjavel, koščen možak. V lesenih kletkah, ki so stale pred njim na tleh, so čepeli njegovi golobi, katere je prodajal. Golobčki so bili lepe živalice. Možje in žene iz Negorcev, Bodjancev, Bogorodice in Majadoga, iz Mrzenov in drugih vasi Vardarske doline so z zanimanjem ogledovali lepe živali in barantali za nje. Predrago jih je držal sloki Macedonec. Ni bilo kupčije. Le neki bogataš iz Gjevgjelija je imel korajžo barantati do konca in je končno vse živalice kupil ter jih v kletkah odnesel domov, ves vesel seveda, da je kupil tako lepe golobe. Pa že drugi dan se je njegovo veselje spremenilo v žalost. Ko je golobčke izpustil iz kletk, so se veselo dvignili v zrak in se niso več vrnili. Mož je zopet hodil na trg, da bi našel prodajalca. Pa ga ni bilo več na izpregled.

Minulo je pol leta. Bogati možak iz Gjevgjelija se je po opravkih pripeljal v Skoplje. Počivaje v gostilni je poslušal pomenke pri sosednji mizi. Tam je kmetica iz okolice Skoplja pripovedovala, da je včeraj na trgu v Skoplju kupila več kletk posebno lepih golobov, ki pa so ji danes vsi ušli. Sedaj se je oglasil še mož iz Gjevgjelija, beseda je dala besedo. Oba sta po opisu ugotovila, da je golobe v Gjevgjeliji in v Skoplju prodajal eden in isti prodajalec. Zadevo sta naznanila orožnikom. In čez 4 tedne so na trgu v Prištini prijeli moža, ki je na ta način prodajal golobe po vseh trgih Macedonije. Golobi so se vsakokrat vrnili nazaj k gospodarju, kateremu je ta kupčija tako dobro nesla, da si je ob Dojranskem jezeru kupil lepo hišico z vrtom. Na vrt pa je postavil kamenit steber s kipom — golobčka.

—o—

KRAJI VEČNE POMLADI

Vodna površina se težje segreje, a tudi težje ohladi nego kopna površina. To dejstvo ustvarja v deželah ob morju, zlasti na otokih neko izenačenost v temperaturi, ki je v zvezi s pomanjkanjem prahu zdravju zelo koristna.

Takšnih klimatičnih rajev, dežel bolj ali manj izrazite večne pomladi je na zemlji dovolj, žal pa so od naših krajev precej oddaljeni. Znan je n. pr. angleški otok Wight v Rokavskem prelivu, za katerega bi bilo sicer pretirano trditi, da vlada na njem večna pomlad, vendar je med njegovim milim in zdravim podnebjem sosednih angleških ter kontinentalnih ozemelj razlika kakor dan in noč.

Najsevernejše ozemlje, ki kaže podobne lastnosti, je otok Vancouver ob zapadni obali Kanade. Pokrajina je čisto severnjaška, toda podnebje je milo, zrak izredno čist, tako da bolezni dihal, tuberkuloze in podobnih bolezni tam sploh ne poznajo. Otok je kakor nalašč ustvarjen za bolnike te vrste in za živčne bolnike, prebivalstvo dosega povprečno izredno visoko starost.

Med deželami večne pomladi na severni polobli bi bilo imenovati še celo vrsto otokov, zlasti pa zasluži ta naziv največji izmed kanarskih otokov Tenerifa, kjer vlada vse leto isto vreme skoraj brez vsakih razlik. Viharji, mraz, megla so otočanom znani samo po imenu, posebno ugodno pa je to, da dobiš tu skoraj vse zemeljske formacije, ki so mogoče. Človek lahko izbira med obmorsko pokrajino, med globokimi dolinami ali visokimi planinami, ki se dvigajo v višino 3700 m. Tudi v tej srečni deželi so bolezni, ki pobirajo v Evropi vsako leto tisoče in stotisoče ljudi, neznane.

Na južni polobli konkurirata s Tenerifo in jo deloma prekašata avstralska otoka Tasmanija in Novi Zeland, ki sta tudi neprimerno večja. Zlasti Novi Zeland je dežela, ki jo je narava obdarila z vsemi srečami. Tu se razprostira na sto kilometrov daleč čudovito peščeno obrežje, tam padajo obrežja strmo in raztrgano v morje, da se človek spomni na deželo fjordov, Norveško. V sredini molijo v nebo mogočni gorski velikani z zasneženimi in zaledenelimi vrhovi, v dolinah pa puha iz zemlje vsepovsod para in ji izvirajo vroči vrelci z vsemi zdravilnimi lastnostmi. Človeku ni treba drugega, nego da si izbere v tem raju svojemu temperamentu in svojim potrebam ustrezajoče bivališče. Kako skromna in bedna je v primeri s to večno pomladjo naša pomlad!

NA PRODAJ

imam dve krasni farmi. Ena obsega 10 akrov dobre zemlje z malo hišo. Samo $550.00 v gotovini. — Druga obsega 80 akrov zemlje, hiša s 4 sobami, hlev in druga poslopja. Okrajna cesta. Cena $1800.00. Lahke obroke. Blizu South Haven, Mich. Za pojasnila pišite na **Geo. B. Dalrymple, Lacota, Mich.**

S.P.D. sv. Mohorja

Ustanovljena 31. decembra, 1921. Inkorporirana 12. oktobra, 1923.

SEDEŽ: CHICAGO, ILLINOIS

ODBOR ZA LETO 1932:

Predsednik: Leo Mladich, 1941 W. 22nd Street.
Podpredsednik: Andrew Glavach, 1910 W. 22nd St.
Tajnik: Jos. J. Kobal, 1923 W. 23rd Street, Chicago, Ill.
Blagajnik: Jos. Beribak, 1811 W. 22nd St.
Zapisnikar: Joe Oblak, ml., 2313 So. Winchester Avenue.
Duhovni vodja: Rev. Alexander Urankar, O.F.M.
Nadzorniki: Frank Kozjek, 2118 W. 21st Pl. Theresa Chernich, 2024 Coulter St.; John Densa, 2730 Arthington St.
Porotni odbor: John Jerich, 1849 W. 22nd St.; John Falle, 1937 W. 22nd Pl.; John Mlakar, 1925 W. 22nd Pl.
Družbeni zdravnik: Dr. Jos. E. Ursich, 2000 W. 22nd St.
Reditelj: Anton Zidarich, 1842 W. 22nod Place.

Uradno Glasilo: "Amerikanski Slovenec".

Družba zboruje vsako prvo nedeljo ob 1:30 popoldne v cerkveni dvorani sv. Štefana, na 22nd Place in Lincoln ulici.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 6 do 45 leta starosti. Pristop v družbo je samo en dolar. Družba plačuje $7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po 50c na mesec mesečnine. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovenca v Chicago. Rojaki, pristopajte v to domačo družbo!

Za vsa pojasnila glede družbe in njenega poslovanja se obrnite na družbenega tajnika ali pa predsednika.

IZ URADA SLOV. PODP. DRUŽBE SV. MOHORJA

Chicago, Ill.

Naša prihodnja redna mesečna seja se bo vršila v nedeljo, dne 4. junija 1933 ob pol 2. uri popoldan v cerkveni dvorani sv. Štefana. Dolžnost vsakega člana je, da se udeleži sej.

Kampanja za nabiranje novih članov se je do sedaj bolj slabo obnesla. Torej na noge, cenjeno članstvo; imamo čas še en cel mesec. Vse prošnje za nove člane morajo biti v rokah odbornikov najkasneje do 24. junija 1933.

Člani, ki ste zaostali s svojimi prispevki, prosim, da poravnate svoj dolg kakor hitro mogoče. Nadalje prosim vse cenjeno članstvo, posebno pa one, ki stanujejo tukaj v bližini, da pridete plačati svoj asesment na moj dom pred sejo. Bom na razpolago v soboto večer in v nedeljo dopoldan.

Na domači zabavi smo se dobro imeli in je lahko žal vsem onim, ki niso bili navzoči. — S sobratskim pozdravom,

Jos. J. Kobal, tajnik, 1923 W. 23rd Street.

DR. H. M. LANCASTER
DENTIST
2159 West 22nd Street,
(ogel Leavitt St.)
Tel. Canal 3817
CHICAGO

Kakovost Točnost Poštenost
A. F. WARHANIK
— LEKARNA —
Posluje preko 32 let.
2158 West 22nd Street,
ogel Leavitt Street
CHICAGO, ILL.

PLUMBARSTVO
Mi popravljamo vsa plumbarska dela. — Inštaliramo kopalne, umivalne in kuhinjske sinke, toilete, po zmerni ceni. — Račune plačujete lahko na obroke.
Thomas Higgins
PLUMBING, GAS FITTING AND SEWERAGE
Tel. Canal 0610 . CHICAGO, ILL
2313 So. Oakley avenue,

Društvo sv. Stefana,

ŠTEV. 1, K. S. K. J., CHICAGO, ILL.

ima svoje redne seje vsako prvo soboto v mesecu v cerkveni dvorani, 1856 W. 22nd Pl. — *Seja tega meseca se bo vršila danes, v soboto zvečer. Pričetek ob 8. uri.*

Poleg skrbi za vse člane, ko jim v času potrebe nudi z bratsko ljubeznijo potrebno pomoč in podporo, posveča društvo sv. Štefana še posebno pozornost mladini. Oskrbuje ji pošteno zabavo in razvedrilo in ji daje priliko, da se vežba v mnogovrstnih športnih igrah.

Rojaki, nagovarjajte svojo mladino, dekleta in fante, da pristopijo k društvu sv. Štefana, kjer se bodo počutili zadovoljne in srečne.

Za pojasnila se obrnite na odbor društva:

JOS. GREGORICH, preds., PETER VIDMAR, tajnik,
JOHN BOGOLIN, blagajnik.

P. S. — Tajnik je v svojem uradu na 1847 W. 22nd St. vsak torek zvečer od 6. do 9. ure in vsak petek popoldne od 3. do 6. ure.

Bled in Briksen

Josip Lavtižar.

ZGODOVINSKA POVEST IZ 17. STOLETJA.

Herman Fink je bil zelo vesel škofove pohvale.

Kmalu je prišel čas odhoda. Tomaž Hren — četudi ni nič opravil — se je prijazno poslovil od zbrane družbe, Welsberg pa ga je spremil do Radovljice in se od tu vrnil na Bled.

14. Škof Viljem baron Welsberg odhaja v Briksen.

Pred odhodom z Bleda je obiskal Welsberg še enkrat otok, da se je poslovil od Marijine cerkve in uredil marsikako drugo zadevo. Spremljali so ga: kanonik dr. Eder, tajnik Kolb, grajski oskrbnik Krištof in škofov nečak Fink. V drugem čolnu, ki sta ga vodila Ribič in njegova hčerka Rezika, je sedel župnik Matija Orehar.

Mežnar Slivnik je imel zopet dosti posla, ker je bil Welsberg precej natančen v pregledovanju cerkv. oprave. Vsako omaro mu je moral odkleniti in vsak predal odpreti. Slivnik je tožil, da so nekateri mašni plašči zastareli, da je cerkveno perilo obrabljeno, oltarni prtovi v slabem stanju itd. Škofu se je dobro zdelo, da Slivnik tako skrbi za cerkev. Zato mu je obljubil, da bo kmalu preskrbljena z vsem potrebnim. Dal mu je tudi lep spomin v zlatem drobižu.

Kanonik dr. Eder je ugotovil, da je cerkev premajhna in da zato ne zadostuje svojemu namenu. O večjih shodih — tako je slišal pripovedovati — mora stati polovica ljudi na prostem.

"Bomo pa skrbeli za novo," je odgovoril Welsberg s poudarkom. To se je po preteku nekaj let tudi zgodilo.

Potem je šel v proštijsko hišo, ki je enako cerkvi klicala po popravi. Prošt Jurij Burnel ga je sprejel pri vhodu. Škof je pohvalil proštovo dosedanje dušno-pastirsko delovanje in ga bodril, naj postreže božjepotnikom v vseh potrebah. Omenil je tudi nesporazum med proštom in puščavnikom. Prosil je prošta, naj potrpi z Adolfom in živi z njim v bratski slogi. Odpustimo, da bo tudi nam odpuščeno. Dalje je obiskal mežnarsko preprosto stanovanje in tudi puščavico, v kateri je samotaril Adolf Waidmann.

Preden so zapustili otok, je stopil Welsberg z vso družbo še enkrat v cerkev ter se priporočil Marijinemu varstvu. Opravil je molitve za srečno potovanje in jih sklenil z besedami: "Angelis suis Deus mandavit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis". (Svojim angelom je zapovedal Bog o tebi, naj te varujejo na vseh tvojih potih.)

Pred cerkvijo je čakalo veliko ljudi, ki so škofa pozdravljali. Med njimi je bila tudi Ribičeva Rezika. Vsa vesela je pripovedovala, kako je srečna, da je tudi ona poljubila roko visokemu in ljubeznivemu gospodu.

Drugi dan zjutraj je bilo na blejskem gradu živahno vrvenje. Prišel je čas, da se popotniki vrnejo na Tirolsko. Na Bled so dospeli 4. avgusta in bivali tukaj 16 dni. Dne 20. avgusta pa so bili pripravljeni za odhod. Ko je šla karavana iz Briksna na Kranjsko, je štela 26 oseb in 40 konj, in ko je odhajala z Bleda, je bilo število prav tisto, ker se ni nikomur pripetila kaka nezgoda. Tudi zdaj so peli zvonovi pri župni cerkvi sv. Martina in pri Marijini cerkvi na jezeru, toda ti glasovi niso bili tako veseli kakor o prihodu. Slovo je vedno združeno z otožnim čuvstvom. Naročila, priporočila in podajanje rok so običaji pri ločitvi. Še škofu Welsbergu, ki ni bil našega rodu, so se svetile solze v očeh, ko je videl to verno kranjsko ljudstvo, kako kleči pred njim in ga prosi blagoslova. Pa je bil tudi zelo radodaren. Veliko denarja je razdelil potrebnim. Ko so mu rekli, da ne bo mogel priti nazaj v Briksen, je odgovoril: "Kar dam, to imam."

Pri povratku si naša družba ni izbrala potovanja skozi gorenjsko dolino, koder je prišla, temveč cesto na Tržič in čez Ljubelj na Celovec. Ta cesta je bila mnogo boljša kakor ona skozi Kranjsko goro in čez korensko sedlo v Beljak. Škof je želel pri tej priliki ogledati marljivi obrtnijski kraj Tržič,o katerem je slišal večkrat pripovedovati.

Blizu Naklega so se obrnili popotniki proti severu in dospeli v ozko dolino, obdano z visokimi gorami. Mislili so, da pridejo v samotno sotesko, toda kako presenečenje! Ugledali so Tržič, od koder so jim udarjala na uho težka kladiva ondotnih kovačnic.

Tržiški župnik Jurij Vide je bil pravočasno obveščen o škofovem prihodi, ker mu je poslal župnik Orehar sledeče pismo:

Na Bledu, 14. avgusta 1628.

Častiti brat v Gospodu, dragi prijatelj!

Naznanjam Ti, da zapusti briksenški škof Welsberg 20. t. m. Bled in se pripelje ta dan opoldne v Tržič. Prosim, da naročiš v stari dobri gostilnici pri Železnikarju kosilo za pet oseb. S škofom se namreč vozita kanonik dr. Eder in tajnik Kolb. Welsberg pa vabi na obed tudi Tebe in Tvojega duhovnega pomočnika. Za drugo škofovo spremstvo oskrbi kosilo tam, kjer veš, da lahko postrežejo. Upam, da dobijo konji, 40 po številu, dovolj prostora. Presvetli želi prenočiti v župnišču, da opravi zjutraj sv. mašo. Iz Tržiča se odpelje 21. avgusta dopoldne.

Lepo bi bilo, da bi se mu z duhovnim pomočnikom in z drugim ljudstvom poklonili pred cerkvijo sv. Andreja. Škof ne kaže visokosti ne v govorjenju in ne v vedenju, zato naj Te ne skrbi, kako boš z njim občeval.

Z upanjem, da boš vse uredil, kakor sem Te prosil, Te iskreno pozdravlja Tvoj

stari znanec
Matija.

Okoli poldneva se je pripeljala vsa družba v Tržič. Župnik Jurij Vide je po navodilu pisma oskrbel slovesen sprejem pred cerkvijo sv. Andreja. O Tržičanih je znano, da radi vprašujejo, kdo in odkod je tujec, s toliko večjim zanimanjem so ogledovali Tirolce. Tem je pa tudi ugajalo, da so jih sprejeli tako prijazno.

Kamor je škof prišel, so ga živahno pozdravljali. Veselilo ga je videti toliko pridnih rokodelcev iz raznih strok obrtništva. Župnik mu je pripovedoval, da živijo vsi delavci v zadrugah, da ima vsaka zadruga svojega župnika, pa tudi cerkvenega zavetnika. Kovačem je patron sv. Florijan, strojarjem sv. Frančišek Solan, čevljarjem sv. Krišpin, tesarjem sv. Jožef, mesarjem sv. Tomaž Akvinski. Ob godu dotičnega svetnika pridejo vsi zadružniki v cerkev; pri procesiji hodijo za svojo zastavo; prav tako spremljajo umrle ude na pokopališče. Svoje izdelke prodajajo doma in na sejmih, vozijo jih čez Ljubelj na Koroško in čez Koren v Beljak.

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEC

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

PROSTOR, KJER SE JE OTVORILA SVETOVNA RAZSTAVA

Slka kaže takozvani Soldiers Field v Chicagi, kjer se je s slovesnimi ceremonijami otvorila preteklo soboto stoletna razstava. Ta stadij ima prostora za 125,000 oseb. V ozadju se vidi poslopje muzeja. Na levi zgoraj je slika R. C. Dawesa, predsednika razstave, na desni pa L. R. Lohra, glavnega upravitelja.

LOV NA NOSOROGE V AFRIKI

Poleg gorile in redke velike antilope, je nosorog najbolj zaželena živa trofeja afriškega lovca. Saj plačajo v tujih zooloških vrtih do 30 tisoč dolarjev za zdravo živo žival! Za prav velik in lep eksemplar tudi dvakrat toliko!

Cristoph Sulz, o katerem trdijo, da pozna sleherni grm vzhodne Afrike, kjer se skrivajo nosorogi, je menda najznamenitejši lovec na divje živali. Afriški nosorog z dvema rogovoma je najbolj nevarna stepna zverina. Ta velikan, ki utegne tehtati do 2500 kg in mu meri prvi rog cel meter, vidi prav slabo, zato pa sliši in voha na neverjetno velike razdalje.

Kakor lokomotiva. . .

Kadar zasluti ali zavoha v svojem okolišu nekaj, kar mu ni pogodu, takoj napade. Kakor zbesnela lokomotiva se zažene velikan s sklonjeno glavo kar na slepo na karavano, na lovca, ali karkoli že voha. Kar mu je napoti nabode na svoj rog, zavrtinči po zraku, zažene predse in stepta v neoblično gmoto.

Prav zaradi tega mora imeti lovec, zlasti oni, ki hoče ujeti živo žival, odlično orožje, a še boljše in trdne živce.

Sulz je prejel od nekega zoološkega vrta naročilo, da ulovi mladega živega nosoroga. Zaboj za prevoz ujete živali, orožje, šotor in živila je naložil na okoren voz z volovsko vprego in se odpravil v spremstvu petih črncev v svoje lovišče. Sprva je moral z daljnogledom po cele dneve opazovati širne ravnine stepe. Ko je uzrl nekje v dalji nevarne živali, se je plazil neopaženo za njimi, da ugotovi, ali je to v resnici nosorožka z mladiči, ki še niso preveliki za lov in prevoz. Takrat se je pa pričel najtežji in najnevarnejši del tega lova. Nosorožki z mladiči je moral iz bližine slediti, ne da bi ga žival opazila, čakati ugodnega trenutka, da mladiča ujame. Po dolgih dneh iskanja in zalezovanja se mu je posrečilo, da je staknil ogromno nosorožko, ki jo je spremljal polletni mladič. Po širni stepi, od grma do grma se je plazil Sulz zmerom v primerni razdalji od obeh živali, vendar tako, da ju je imel stalno pred očmi. Spremljal ga je samo sluga, ki mu je nosil nadomestno puško. Po dolgem zasledovanju so se živali in lovca znašli v predelu, ki ga je Sulz imenoval raj nosorogov. Zaradi tega je bilo treba pozornost podvojiti, kajti prav lahko bi se utegnilo zateči sem še več nosorogov, kar bi seveda ne bila šala. Voz z volovsko vprego se je pozibaval med tem daleč na obzorju. Po snežno beli šotorovini ga je bilo dokaj lahko opaziti; bil je pa najmanj za pol dneva hoje daleč od obeh lovcev.

Nosorog prihaja!

V največji opoldanski vročini se je utaborila zasledovana nosorožka s svojim mladičem v gostem grmičevju. Sulz si je pa s črncem vred odpočil v senci in pričel kuhati obed. Prav v tistem trenutku, ko je konzervna juha pričela vreti, se je stresla zemlja kot pod kopiti cele jahajoče konjeniške brigade. Ves prestrašen je zavpil črnec: "Kifaru, Boana!" (nosorog, gospod!), toda še preden je utegnil Sulz nameriti puško, mu je zarila besna žival svoj dolgi rog pod život in ga zagnala visoko med bodeče vejevje akacije, kjer se je ujel za jermen puške. Tako je visel med nebom in zemljo. Pod njim je besneči nosorog ves razdražen ril s svojim ogromnim rogom po zemlji. Nejasno je videl Sulz, kako jo je črni sluga odkuril kar so ga noge nesle. Rešiti se je moral sam! Z naporom vseh sil se mu je posrečilo, da se je vjel za deblo. Niti sekundo prezgodaj, kajti drevo se je že majalo od besnih sunkov nosoroga.

S pogumom obupanca je skočil na tla tik poleg nosoroga in se z neverjetno naglico odkotalil v grmovje. Kar leže je nameril svojo težko mauserico in sprožil. Krogla je zadela nevarnega napadalca naravnost v tilnik. Ves zbit in stokajoč se je lovec pobral, da bi stekel po svojega slugo. Toda v istem hipu se je pojavila nosorožka. Besna žival je tekla za ubežnim črncem in ga je kmalu dohitela. Pred Sulzovimi očmi je zagnala ubogega črnca z rogom v zrak, ga prestregla in ga končno otresla z roga, samo da ga je lahko z neobličnimi kopiti steptala v krvavo gmoto. Mladič je stal nekaj korakov stran in je boječe opazoval početje svoje matere. To se je odigralo tako bliskovito, da ni mogel Sulz več preprečiti nesreče, razen tega pa ni bila nosorožka v dosegu puškine krogle. Šepaje in stokaje se je zatekel Sulz v bližino nosorožke, ki je že ital popolnoma poteptanega črnca skušala vedno znova nabosti na svoj rog. Iz oddaljenosti 50 metrov ji je poslal Sulz maščevalno kroglo v možgane. Nato je streljal večkrat zaporedoma v zrak, da bi obvestil svoje voznike. Po dolgih urah čakanja je bil voz na mestu. Ubiti črnec je ležal steptan v neoblično gmoto in že so krožili nad njim lakotni mrharji.

Mladiča vjamejo

Sulz je šele zdaj hotel vjeti mladiča. Ostali štirje črnci, ki so se pripeljali z vozom, so pripravili dolge vrvi. Čez par minut so obkolili mladiča, ki še ni bil cel meter visok, in mu pričeli metati laso okoli vratu. V tri zanke so ga ujeli in vsi možje so z vso silo potegnili. Toda mali vražič se je obupno branil. Vseh pet močnih možakarjev ga ni moglo privleči do voza, narobe, še on je potegnil vse za seboj.

Eden izmed črncev se je nekoliko preveč približal besneči hudobi. Dasiravno je bil njegov rožec šele nekaj centimetrov dolg, je bil njegov sunek v zadnico črnca vendar tako silovit, da je odletel kakor žoga. Kmalu nato je sfrčal drugi. Ostala dva črnca sta izpustila vrvi in mladič je hotel pobegniti v grmovje. Sulz je zagrabil za zadnji laso in se mu je dal vleči. Vedel je, da se bo mala hudoba utrudila. Nenadoma je nosorožček obstal in to priliko je porabil Sulz in pričel zmučeno živalco, ki se je komaj še upirala, vleči spet nazaj. Na pol pota, ko so Sulzu visele samo še cape s telesa, je prihrumel še en razdražen nosorog skozi grmovje. Sulz se je potuhnil za neko drevo in že naslednji mah je bil ogromni nosorog z lahkim sunkom svoje glave zagnal mladega nosorožca, ki mu je bil napoti, ob bližnjo drevo, kjer je obležal kakor mrtev. Ogromna zverina je pa medtem s topotom izginila v stepi. Sulz je z žvižgom poklical črnce, da so združeni odvlekli onesvestlega mladiča v kletko. Drugo jutro so mu dali mleka, ki ga je Sulz v konzervah nosil seboj. Že po nekaj južinah se je mali divjak privadil ljudem.

Ko so se srečno pripeljali do železniške postaje, je tam že čakal neki mož z dvanajstimi kravami, ki bodo zalagali z mlekom mladega požeruha, dokler ga ne bodo odvedli v zoološki vrt.

—o—

DEŽNIK NA GLAVI

V Parizu so si izmislili pokrivalo — ki se ne bo obneslo. Gre za klobuk, ki je obenem dežnik. V dežju pritisneš na poseben gumb na klobuku in krajci se na vse strani razširijo za 25 cm. Klobuk se s tem spremeni v dežnik.

—o—

Nekateri ljudje bi radi sušili krmo v februarju in bi žagali led v augustu.

VABILO

Vsi oni naši rojaki po Ameriki, ki se nameravajo udeležiti svetovne razstave v Chicagi, so uljudno vabljeni, da se čimpreje priglasijo za prenočišča na Slovensko-amerikanski klub.

Nihče naj s priglasitvijo ne čaka na zadnje dni, ker takrat bo naval velik in ne bo mogoče rezervirati prenočišč, kakor sedaj.

Za praktično uporabo objavljamo spodaj tozadevni kupon, katerega izpolnite, izrežite ter ga pošljite na urad našega Kluba.

— KUPON ZA PRIJAVO, ZA PRENOČIŠČA ITD. —

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KLUB,
1849 West Cermak Road, Chicago, Ill.

Cenjeni: — Podpisani prosim, da mi rezervirate stanovanje za časa mojega bivanja v Chicagi na razstavi.

V Chicago pridem dne .....

Tam ostanem.....dni .....

Z menoj pride še .....

Nas bo skupaj .....

Pridemo z autojem ali železnico .....

Želim za auto garažo.....

Želim, da oskrbuje hrano Kljub? .....

Želim prenočišče pri slovenski družini ali na hotelu?.....

.....

.....
Podpis.

Naslov: .....

Mesto: .....